

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Problematika přechodu daňové evidence na vedení
účetnictví**

Petra Michálková

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Petra Michálková

Podnikání a administrativa

Název práce

Problematika přechodu daňové evidence na vedení účetnictví

Název anglicky

The Issue of the Transition from Tax Evidence to Accounting

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je rozbor problematiky přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví na základě analýzy modelového případu fyzické osoby. Dále komparace systému daňové evidence se systémem vedení účetnictví a vyhodnocení daňového dopadu. Výstupem bakalářské práce bude návrh postupových kroků při přechodu z daňové evidence na účetnictví s vyzněním rizikových oblastí přechodu a variantami jejich řešení.

Metodika

K naplnění cílů bakalářské práce bude za pomoci metody kompilace informací z dostupné literatury a zákonů k danému tématu sestavena rešeršní část bakalářské práce.

Praktická část práce se bude zaměřovat na samotnou problematiku přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Na modelovém příkladu budou nastíněny jednotlivé kroky a náležitosti přechodu včetně zjištění daňového zatížení fyzické osoby a vypočítání převodového můstku. Ze získaných údajů bude provedena komparace obou systémů vedení účetní evidence a vyhodnocení jejich vlivů na daňový základ.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

daňová evidence, účetnictví, účetní systémy, převodový můstek, inventarizace, doklady, daňový dopad

---

Doporučené zdroje informací

- BRYCHTA, Ivan, Ivan MACHÁČEK a Martin DĚRGEL. Daň z příjmů 2014: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2014. 11. vydání. Praha: Wolters Kluwet. 2014. 600 s. ISBN 978-80-7478-462-0.
- DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. 2004. Daňová evidence podnikatelů 2015. 12. vydání. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024754369.
- DUŠEK, Jiří. 2005. Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech: snadno a rychle. 7. vydání. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024754178.
- DVOŘÁKOVÁ, Veronika. 2016. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2016. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-035-7.
- LOUŠA František. Zákon o účetnictví v praxi. 5. aktualizované vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2011, ISBN 978-80-247-3848-2.
- RUBÁKOVÁ, Věra. Účetnictví pro úplné začátečníky. 2014. 8. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s. 192 s. ISBN 978-80-247-5123-8.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jitka Šišková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 7. 10. 2016

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 10. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Problematika přechodu daňové evidence na vedení účetnictví" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13. 3. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Jitce Šiškové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, věcné připomínky a za její ochotu při zpracování této bakalářské práce.

Problematika přechodu daňové evidence na vedení účetnictví

Souhrn

Bakalářská práce je věnována problematice přechodu z daňové evidence na účetnictví u podnikatelského subjektu. Práce se skládá ze dvou částí. V teoretické části práce je charakterizována daňová evidence a podvojně účetnictví. Jednotlivé kapitoly jsou věnovány právní úpravě, principům vedení a rozdílům obou účetních evidencí. Další část je věnována samotnému přechodu z daňové evidence na podvojně účetnictví a je zaměřena na důvody vedoucí k této skutečnosti. Popisuje obecné principy přechodu mezi těmito účetními systémy z daňového i účetního hlediska. Vlastní část práce obsahuje modelový příklad, který zachycuje metodický postup a jednotlivé kroky přechodu z daňové evidence na účetnictví. Dále je v příkladu vyčíslen daňový základ a následně i samotná daň z příjmu. Na základě výpočtů je vyhodnocen daňový dopad a vytvořen návrh na optimalizaci tohoto dopadu.

Klíčová slova: účetnictví, daňová evidence, doklady, inventarizace, převodový můstek, daň z příjmu, daňový dopad, daňová optimalizace

The issue of the transition from tax evidence to accounting

Summary

The bachelor thesis is dedicated to issue of transition from tax evidence to accounting for business subject. The bachelor thesis consists of two parts. In the theoretical part are characterized tax evidence and accounting records. Individual chapters are dedicated to legislation, principles and differences of both accounting methods. The next part deals with transition from tax evidence to accounting itself and it is focused on reasons heading to this fact. This part also describes general principles of transition between these accounting systems from tax and accounting aspects. Practical part of thesis contains model example, which shows methodical process and individual steps of transition from tax evidence to accounting. Furthermore, there is calculated tax base and then income tax. Based on calculation is evaluated tax effect and created suggestion to optimization this effect.

Keywords: accounting, tax evidence, documents, inventory, transition bridge, income tax, tax effect, tax optimization

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Daňová evidence	12
3.1.1 Právní úprava	12
3.1.2 Obsah a princip daňové evidence	13
3.1.3 Evidence příjmů a výdajů	13
3.1.4 Evidence pohledávek a dluhů	15
3.1.5 Evidence dlouhodobého majetku a zásob	16
3.1.6 Doklady.....	17
3.2 Účetnictví	18
3.2.1 Právní úprava účetnictví	18
3.2.2 Podstata a zásady vedení účetnictví.....	20
3.2.3 Účetní metodika, rozdělení účtů a účtová osnova	23
3.2.4 Doklady.....	27
3.2.5 Účetní závěrka	28
3.3 Přechod z daňové evidence na účetnictví.....	28
3.3.1 Obecné principy přechodu, převodový můstek	29
3.3.2 Podmínky přechodu z účetního hlediska	30
3.3.3 Podmínky přechodu z daňového hlediska, daňový dopad	31
4 Vlastní práce	32
4.1 Uzavření daňové evidence	32
4.1.1 Uzavření deníku příjmů a výdajů.....	32
4.1.2 Zjištění stavu majetku a závazků	33
4.2 Sestavení účtového rozvrhu	37
4.3 Sestavení převodového můstku.....	39
4.4 Otevření účetních knih	40
4.4.1 Kalkulace účtu individuálního podnikatele	40
4.5 Počáteční rozvaha.....	41
4.6 Dopady do základu daně a výpočet daňové povinnosti	42
4.7 Optimalizace daňového dopadu z hlediska rizikových oblastí vedení účetní evidence.....	44

5 Závěr.....	46
6 Seznam použitých zdrojů	47

Seznam obrázků

Obrázek 1 Ukázka složeného účetního zápisu.....	25
---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1 Procentuální vyjádření jednotlivých paušálních výdajů	14
Tabulka 2 Podmínky pro použití paušálu pro rok 2016.....	15
Tabulka 3 Rozdělení účtových tříd	24
Tabulka 4 Znázornění časové posloupnosti při překročení obratu 25 mil. Kč	29
Tabulka 5 Přehled o příjmech a výdajích	33
Tabulka 6 Přehled stavů majetku a závazků	33
Tabulka 7 Struktura dlouhodobého hmotného majetku.....	34
Tabulka 8 Struktura dlouhodobého hmotného majetku – pokračování	35
Tabulka 9 Výpočet DPH z pohledávek.....	36
Tabulka 10 Výpočet DPH ze závazků	37
Tabulka 11 Výpočet DPH.....	37
Tabulka 12 Převodový můstek	39
Tabulka 13 Otevření účetních knih a vyčíslení počátečních stavů účtů	40
Tabulka 14 Kalkulace účtu 491 - Účet individuálního podnikatele	41
Tabulka 15 Rozvaha k 1. 1. 2016	41
Tabulka 16 Dopad do daňového základu.....	43
Tabulka 17 Výpočet rozložení daňového dopadu.....	43

Seznam použitých zkratk

ZDP – Zákon o daních z příjmů

ZOÚ – Zákon o účetnictví

OSSZ – Okresní pracoviště správy sociálního zabezpečení

ZP – Zdravotní pojišťovna

A – Aktiva

P – Pasiva

1 Úvod

Každý podnikatel musí určitým způsobem evidovat svoji činnost. Systém evidence slouží primárně pro stanovení základu daně z příjmů. Nejjednodušším způsobem je uplatnění výdajů paušálně procentem z příjmů a vedení pouze evidence příjmů. Tento způsob ale nemusí být pro značnou část podnikatelů dostačující. Poté se podnikatel potýká s rozhodnutím, jakým způsobem pokračovat v evidenci své činnosti. V České republice existují dva systémy evidence podnikatelské činnosti, jsou jimi daňová evidence a účetnictví.

Daňová evidence byla uzákoněna k 1. 1. 2004, kdy navazovala na tehdy zrušené jednoduché účetnictví. Důvodem byl vstup České republiky do Evropské unie a harmonizace s jejími normami. Legislativně je daňové evidence upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a její podstatou je vedení záznamů o příjmech a výdajích. Forma vedení daňové evidence není zákonem upravena a je zcela ponechána na potřebách podnikatele.

První systematické vedení účetnictví mělo své prvopočátky v 15. století v Itálii. Zdejší mnich Luca Pacioli využíval vedení systematicky propojených účetních knih. V současnosti jsou díky rychlému technologickému pokroku využívány propracované účetní softwary. Vedení účetnictví je upraveno zejména zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb., Českými účetními standardy a prováděcími vyhláškami Ministerstva financí. Jeho podstatou je účtování o nákladech a výnosech.

Většina menších podnikatelských subjektů používá daňovou evidenci kvůli její jednoduchosti a nižší nákladnosti. Může se ale stát, že se potřeby podnikatele změní a rozhodne se pro dobrovolný přechod na účetnictví z důvodu vyšší vypovídací hodnoty výstupů a lepší přehlednosti. V některých případech podnikateli povinnost přechodu na účetnictví ukládá zákon.

Tato bakalářská práce je zaměřena na objasnění problematiky přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Předkládá konkrétní postupy, které musí podnikatel učinit. Dále je zaměřena na daňové dopady s přechodem spojené.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je sestavení metodického postupu přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví na základě zákonných předpisů.

Dílním cílem je vytyčení rizikových oblastí, které při přechodu účetní evidence ovlivňují daňový základ a navržení možností jejich optimalizace.

2.2 Metodika

Bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části.

Za použití metody kompilace poznatků z odborných zdrojů a následné deskripce problematiky přechodu z daňové evidence na účetnictví bude vypracována teoretická část práce. Získaná teoretická východiska budou dále použita pro sestavení praktické části bakalářské práce.

Praktická část práce bude zaměřena na samotnou problematiku přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Na modelovém příkladu fyzické osoby bude zpracován metodický postup přechodu z daňové evidence na účetnictví, včetně analýzy jednotlivých kroků, které jsou nezbytné při přechodu učinit a jejich dopadu na daňový základ.

V závěru práce bude na základě syntézy výstupů vyhodnocen daňový dopad a objasněny způsoby, jak tento daňový dopad optimalizovat. Ze získaných údajů bude provedena komparace obou systémů vedení evidence podnikatelské činnosti.

3 Teoretická východiska

3.1 Daňová evidence

Daňová evidence je nástrojem k poskytování potřebných podkladů pro zjištění základu daně z příjmu. Je určena pro takové subjekty, které dle novely zákona č. 221/2015 Sb., o účetnictví nejsou definovány účetními jednotkami. Daňovou evidenci je tedy povinna vést fyzická osoba, která dosahuje zdanitelných příjmů dle § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

3.1.1 Právní úprava

Daňová evidence je upravena zákonem **č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů**, ve znění pozdějších předpisů.

„Daňová evidence je vymezena jako evidence pro účely stanovení základu daně příjmů ze samostatné činnosti, která obsahuje údaje o

- a) příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně,
- b) majetku (tj. i pohledávkách) a dlužích“ (Meritum, 2015, s. 50).

Dle § 7 odst. 1 ZDP: „Příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, je:

- a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjem ze živnostenského podnikání,
- c) příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- d) podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku“ (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Legislativa upravuje pouze povinné náležitosti na vedení daňové evidence. Její formu ponechává na podnikateli. Podnikatel má tedy na výběr vést evidenci v papírové podobě nebo za použití tabulkových programů či profesionálních softwarů.

3.1.2 Obsah a princip daňové evidence

Daňová evidence obsahuje údaje o obchodním majetku, závazcích vzniklých při podnikatelské činnosti a také údaje o příjmech a výdajích. Předmětem je zjištění příjmů poplatníka a výše výdajů. Dále je nutné správné rozčlenění na příjmy a výdaje, které se zahrnují a které se nezahrnují do základu daně.

Poplatník je povinný vést následující dokumentaci:

- evidenci o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s podnikatelskou činností
- záznamy o příjmech a výdajích v časovém sledu
- evidenci hmotného majetku
- evidenci o tvorbě rezervy na opravy hmotného majetku (pokud se vytváří)
- evidenci o pohledávkách a dlužích
- evidenci mzdových listů (pokud jsou vypláceny mzdy) (Dušek, 2015, s. 10).

Oproti vedení klasického účetnictví jsou vedení a správa daňové evidence obecně méně náročné po metodické a administrativní stránce, dokonce i z hlediska technického vybavení. Na základě zásady jednoduchosti je povinností subjektu vykazování peněžních toků a vedení evidence majetku a dluhů. Archivace daňové evidence je povinná za všechna zdaňovací období, pro která ještě není ukončena lhůta pro vyměření daně (Dušek, 2015, s. 7).

3.1.3 Evidence příjmů a výdajů

Evidence příjmů a výdajů tvoří jednu z hlavních částí daňové evidence. Peněžní příjmy jsou upraveny v § 3 ZDP. Příjmy představují peněžité i nepeněžité plnění, které poplatník získá v průběhu svého podnikání. Pro účely zjištění základu daně se příjmy dělí na:

- příjmy peněžní
- příjmy nepeněžní
- příjmy dosažené směnou.

Peněžní příjmy představují činnosti jako převzetí peněz do pokladny nebo připsání peněz na běžný účet. Mezi nepeněžní příjmy se řadí zápočet vzájemných pohledávek a dluhů (Dušek, 2015, s. 20).

Výdaje se obdobně jako příjmy dělí na:

- peněžní daňové výdaje
- nepeněžní daňové výdaje (náklady).

V evidenci výdajů jsou kromě skutečně vynaložených peněz z pokladny a běžného účtu, zohledněny i veškeré náklady. § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů udává: „Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy“ (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů). Jedná se zejména o odpisy dlouhodobého majetku a tvorbu rezerv. Tyto výdaje snižují daňový základ poplatníka.

Poplatník si může zvolit, zda vykáže výdaje ve skutečné výši nebo použije výdaje paušální. Paušální částka výdajů je určena procentem v zákoně o dani z příjmů (Pilátová, 2016, s. 28).

Tabulka 1 Procentuální vyjádření jednotlivých paušálních výdajů

Druh výdaje	%
Z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80
Z příjmů z živností řemeslných	80
Z příjmů z živností ostatních	60
Z příjmů z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění	40
Z příjmů z užití práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv	40
Z příjmů z výkonu nezávislého povolání	40
Z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30

Zdroj: vlastní zpracování na základě (Kučera, 2016)

Tabulka 2 Podmínky pro použití paušálu pro rok 2016

Paušální výdaj (%)	Maximální limitní částka (Kč)	Odpovídá hranici příjmu (Kč)
80	1 600 000	2 000 000
60	1 200 000	2 000 000
40	800 000	2 000 000
30	600 000	2 000 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě (Kučera, 2016)

Uplatní-li poplatník paušální výdaj (a součet dílčích základů daně, u kterých byly paušální výdaje uplatněny je vyšší než 50 % celkového základu daně) nemůže uplatnit odpočitatelnou položku na vyživovanou manželku/manžela a daňové zvýhodnění na děti (Kučera, 2016).

Deník příjmů a výdajů

V deníku eviduje podnikatel veškeré příjmy a výdaje v chronologickém pořadí. Zápisy z deníku využije pro stanovení výše základu daně. Deník může být veden v libovolné podobě, ale musí splňovat obsahové náležitosti.

3.1.4 Evidence pohledávek a dluhů

Pohledávka vyjadřuje nárok věřitele na splnění předem stanoveného závazku. Pro podnikatele jsou závazky jeho majetkem. Při evidenci pohledávek jde hlavně o obsahovou stránku. Formální stránka může mít několik podob, a to formu knihy, evidenčních karet nebo počítačových tabulek (Dušek, 2016, s. 30). Nejčastěji se jedná o pohledávky z obchodních vztahů, poskytnutých záloh a půjček.

Dluh představuje závazek vůči věřiteli na splnění předem stanoveného závazku. Dle Duška by každá evidence dluhů měla obsahovat informace o dlužích z obchodních vztahů, dlužích z přijatých záloh, dlužích z přijatých půjček a úvěrů, dlužích podle zvláštních právních předpisů (DPH, spotřební daň na výstupu) a ostatních dlužích (leasingové splátky) (Dušek, 2016, s. 33).

Podnikatel se může rozhodnout vést společnou evidenci dluhů a pohledávek.

3.1.5 Evidence dlouhodobého majetku a zásob

Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý majetek je takový majetek, který je užíván po dobu delší než 1 rok. Charakteristickou vlastností dlouhodobého majetku je jeho postupné opotřebování, které je vyjádřeno v podobě odpisů. Dlouhodobý majetek se dělí na:

- dlouhodobý hmotný majetek
- dlouhodobý nehmotný majetek
- dlouhodobý finanční majetek.

Charakteristika a dělení dlouhodobého majetku je při daňové evidenci totožné jako při vedení účetnictví a je upraveno § 6 až § 8 v prováděcí vyhlášce č. 500/2002 Sb.

Dlouhodobý majetek se eviduje na evidenčních kartách. Podnikatel se při vedení záznamů o dlouhodobém majetku řídí stejnou legislativou jako při podvojném účetnictví, a to prováděcí vyhláškou č. 500/2002 Sb. Tato vyhláška stanovuje minimální požadavky kladené na analytickou evidenci dlouhodobého majetku, která musí obsahovat:

- název nebo popis složky majetku
- ocenění
- datum pořízení nebo datum uvedení majetku do užívání
- jednotně zvolený způsob daňových odpisů
- částky daňových odpisů za zdaňovací období
- zřízené zástavní právo
- datum a způsob vyřazení majetku (Dušek, 2016, s. 44).

Zásoby

Zásoby patří do skupiny oběžného majetku a zahrnují:

- materiál
- zboží
- výrobky

- nedokončenou výrobu
- mladá chovná zvířata.

I v případě zásob je právní úprava pro daňovou evidenci zakotvena v prováděcí vyhlášce zákona o účetnictví.

Pohyby a stavy zásob se evidují na skladových kartách. Podnikatel je povinný k určitému datu prokázat skutečný stav zásob ve stanovených jednotkách a zásoby ocenit. Skladová karta by měla obsahovat tyto údaje:

- název nebo popis daného majetku
- datum pořízení
- pořizovací cenu
- počet jednotek majetku
- datum a způsob vyřazení (Dušek, 2016, s. 64).

3.1.6 Doklady

Daňovým dokladem se rozumí faktura nebo účtenka, která slouží k prokázání vynaložených nákladů poplatníka k dosažení příjmů z podnikání.

Náležitosti daňového dokladu nejsou závazně stanoveny, přesto by měl doklad splňovat obdobné náležitosti jako doklady účetní. Dle Duška se jedná zejména o:

- označení dokladu
- obsah transakce
- peněžní částku (informace o ceně za jednotku a množství)
- datum uskutečnění transakce
- datum zhotovení dokladu (liší-li se od data uskutečnění transakce)
- podpis oprávněné osoby (Dušek, 2015, s. 18).

Pokud je podnikatel zaregistrován jako plátec daně z přidané hodnoty, musí doklad splňovat náležitosti určené zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Ten ukládá zejména uvedení daňového identifikačního čísla na dokladu a identifikaci sídla plátce.

Při hotovostních i bezhotovostních transakcích do 10 000 Kč včetně DPH lze vystavit zjednodušený daňový doklad.

Archivace dokladů je povinná po dobu 5 let. Pro plátce DPH je doba stanovena na 10 let. Některé druhy dokladů jsou citlivé na působení vnějších vlivů a časem dochází k blednutí inkoustu a jejich nečitelnosti. Pro tyto případy je vhodné doklady okopírovat a kopie archivovat společně s originálem.

3.2 Účetnictví

Účetnictví představuje nástroj pro získávání informací o stavu a pohybu majetku a zdrojích financování konkrétní účetní jednotky. Vytváří ucelený systém, který slouží pro evidenční účely a potřeby ekonomického subjektu.

3.2.1 Právní úprava účetnictví

Účetnictví je primárně regulováno **zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, ve znění pozdějších předpisů. Zákon tvoří právní základ českého účetnictví. Upravuje základní principy vedení účetnictví, definuje účetní jednotky, ukládá povinnost sestavení účetní závěrky a stanovuje požadavky průkaznosti účetnictví.

Prováděcí vyhlášky Ministerstva financí upravují oblasti účetnictví pro jednotlivé skupiny účetních jednotek (banky, pojišťovny, neziskové organizace, podnikatelé a jiné). Upravují rozdílné povinnosti jednotlivých účetních jednotek – zejména obsahové náležitosti rozvahy, výkazu zisku a ztráty a příloh k účetní závěrce (Novotný, 2016, s. 21).

V případě účetních jednotek, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, platí **vyhláška č. 500/2002 Sb.**, která provádí některá ustanovení zákona o účetnictví (Novotný, 2016, s. 22).

Prováděcí vyhlášky jsou podrobněji rozpracovány v Českých účetních standardech. **České účetní standardy** obsahují informace o zásadách používání účetních metod a postupech účtování.

Při vedení účetnictví je zapotřebí dbát i na další právní předpisy zejména z oblasti daňových zákonů, obchodních a obecně platných zákonů (Novotný, 2016, s. 22).

Od 1. 1. 2016 se v novele zákona č. 221/2015 Sb., o účetnictví znovu zavádí pojem jednoduché účetnictví. Tato novela se nevztahuje na podnikatele, ale pouze na vyjmenované účetní jednotky s limitem příjmů a majetku do 3 000 000 Kč. Jedná se zejména o spolky právnických osob, dobrovolné hasiče, církve a honební spolky (Dušek, 2016, s. 14).

Účetní jednotka

Subjekty povinné vést účetnictví se nazývají účetní jednotkou.

Účetní jednotky jsou vymezeny podle § 1 odst. 2. zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví takto:

- a) „právnické osoby, které mají sídlo na území České republiky,
- b) zahraniční právnické osoby a zahraniční jednotky, které jsou podle právního řádu, podle kterého jsou založeny nebo zřízeny, účetní jednotkou nebo jsou povinny vést účetnictví, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,
- c) organizační složky státu
- d) fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,
- e) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně nadcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku.
- f) ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- g) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti, pokud alespoň jeden ze společníků sdružených v této společnosti je osobou uvedenou v písmenech a) až f) nebo h) až l),
- h) ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis,
- i) svěřenské fondy podle občanského zákoníku,
- j) fondy obhospodařované penzijní společnosti podle zákona upravujícího důchodové spoření a podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,

- k) investiční fondy bez právní osobnosti podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy nebo
- l) ty, kterým povinnost sestavení účetní závěrky stanoví zvláštní právní předpis nebo které jsou účetní jednotkou podle zvláštního právního předpisu“ (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, b.r.).

Od 1. 1. 2016 jsou dle ZOÚ účetní jednotky rozděleny do následovných kategorií:

- mikro účetní jednotka
- malá účetní jednotka
- střední účetní jednotka
- velká účetní jednotka

Pro zařazení do příslušné kategorie se používají ukazatelé o aktivech, ročním úhrnu čistého obratu v milionech Kč a průměrném počtu zaměstnanců (Novotný, 2016, s. 21).

3.2.2 Podstata a zásady vedení účetnictví

V účetnictví dochází k členění majetku ze dvou hledisek:

1. z hlediska konkrétního hmotného majetku (př. stroje, budovy, cenné papíry) –
AKTIV
2. z hlediska finančního krytí daného majetku (vlastní kapitál nebo cizí zdroje) –
PASIV

Tento dvojitý náhled a dvojitá klasifikace majetku představuje základ celého účetního systému a nazývá se bilanční princip. Z bilančního principu je zřejmé, že se hodnota aktiv a pasiv u stejného předmětu musí rovnat. Pro tento předpoklad platí tzv. bilanční rovnice, kde:

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

Rozvaha

Rozvaha tvoří utříděný přehled položek aktiv a pasiv k určitému okamžiku. Je sestavena k rozvahovému dni na základě informací zjištěných v účetnictví a podává přehled o stavu majetku a zdrojů krytí za určité období. Na jejím základě lze vypočítat hospodářský výsledek a poskytuje základní finanční zhodnocení účetní jednotky (Novotný, 2016, s. 26 - 27).

Výkaz zisku a ztrát

Výkaz zisku a ztrát zjišťuje náklady a výnosy účetní jednotky. Výkaz podává informaci o výsledku hospodaření, ten se zjistí odečtením výnosů a nákladů. Výsledek hospodaření poté vstupuje do rozvahy jako samostatná položka vlastního kapitálu (Novotný, 2016, s. 33-34).

Aby bylo dosaženo řádného vedení účetnictví, musí se podnikatel řídit podle určitých zásad. K uplatnění zásad musí být splněny obecné předpoklady vedení účetnictví, a to:

1. Předpoklad trvání podniku

Předpokládá se, že podnik setrvá ve své činnosti do budoucna. S tímto faktem se počítá při tvoření účetních výkazů.

2. Předpoklad nezávislosti účetních období

Zákon o účetnictví definuje účetní období takto: „Účetním obdobím je nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, není-li dále stanoveno jinak. Účetní období se buď shoduje s kalendářním rokem, nebo je hospodářským rokem. Hospodářským rokem je účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden“ (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, b.r.).

Hospodářské operace se evidují v daném účetním období, nikoliv podle vzniku účetních dokladů. Tímto předpokladem vzniká povinnost časového rozlišování nákladů a výnosů.

Mezi nejdůležitější účetní zásady patří:

Zásada pravdivého a věrného zobrazení skutečnosti

Tato zásada je ze všech nejdůležitější a nadřazena všem ostatním. Tvoří podstatu pro podávání objektivních a pravdivých informací o hospodaření podniku.

Akruální princip

Účetnictví pracuje na akruálním principu, což znamená, že hospodářské operace se zaznamenávají jako účetní případy ve chvíli, kdy se uskuteční bez ohledu na peněžní toky (Novotný, 2016, s. 19). Tím se účetnictví zásadně liší od daňové evidence, pro kterou je rozhodující právě okamžik příjmu nebo výdaje – tedy peněžního toku.

Zásada dokladovosti

Veškeré hospodářské operace musí být podloženy doklady. Bez dokladu nelze jednotlivé operace klasifikovat jako účetní případ a není možné je zaúčtovat (Mrkosová, 2014, s. 5).

Zásada konzistentnosti

Mezi účetními obdobími musí být spojitost z hlediska časového, metodického i věcného (Novotný, 2016, s. 19). Příkladem může být rozvaha. Rozvaha k 1. dni nového účetního období musí souhlasit se stavy zjištěnými k rozvahovému dni minulého účetního období.

Zásada opatrnosti

Podnikatel by měl při svém podnikání počítat s určitými riziky, která mohou ovlivnit výsledek hospodaření. Toto očekávání by se mělo odrazit zejména při oceňování majetku a závazků (Novotný, 2016, s. 19). Aktiva by se neměly nadhodnocovat a závazková pasiva nepodceňovat.

Zásada stálosti účetních metod

Jedná se o stálost používání postupů a metod při oceňování majetku, tvorbě odpisů, tvorbě opravných položek nebo vykazování informací v rozvaze. Například při odepisování majetku si může podnikatel vybrat mezi dvěma způsoby – rovnoměrným a zrychleným odepisováním. Vybraným způsobem musí poté majetek odepisovat po celou dobu až do jeho vyřazení.

3.2.3 Účetní metodika, rozdělení účtů a účtová osnova

Účetnictví pracuje na základě metodických prvků, mezi které se řadí:

- účet
- princip podvojnosti
- účetní zápisy
- účetní knihy (Novotný, 2016, s. 42).

Rozdělení účtů a účtová osnova

Nejčastější formou účtu je tvar písmena T, kde levá strana nese označení **Má dáti** (MD) a pravá **Dal** (D) (Štohl, 2011, s. 45). Používají se ale i označení **Debet** a **Kredit** nebo **Na Vrub** a **Ve prospěch** (Novotný, 2016, s. 42). Pro každou položku rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty je zřízen jeden účet. Každý účet má svůj počáteční a konečný stav. Jedna strana účtu slouží pro účtování přírůstků a druhá pro účtování úbytků. Účty dělíme na:

- Aktivní účty
- Pasivní účty

Aktivní účty reprezentují levou stranu rozvahy, a proto jsou stavy uváděny na levé straně účtů. Na straně **Má dáti** se účtují přírůstky a straně **Dal** úbytky. Pasivní účty představují pravou stranu rozvahy, proto se počáteční a konečné stavy zapisují napravo. Přírůstky se evidují na straně **Dal** a úbytky na straně **Má dáti**. Souhrnně se tyto účty nazývají jako **účty rozvahové**.

Výsledkové účty zachycují změny ve struktuře nákladů a výnosů. Výnosy tvoří nový vlastní zdroj pro financování podniku, a proto se účtují na stranu Dal. Náklady tento zdroj snižují a jsou uvedeny na straně Má dáti (Štohl, 2011, s. 49).

Podrozvahové účty se používají zejména ke zjišťování majetkoprávní situace v podniku (informace o závazcích a pohledávkách z leasingu, přijatých zástavách nebo najatém majetku). O těchto případech se neúčtuje v hlavní účetní knize, provádí se pouze zápis do knihy podrozvahových účtů.

Závěrkové účty se používají na konci účetního období, kdy je třeba zjistit konečné zůstatky a obraty na účtech. Aktivní a pasivní účty se uzavírají přes Konečný účet rozvažný (702). Nákladové a výnosové účty se převádějí na Účet zisků a ztrát (710), který se posléze převede také na účet 702 – Konečný účet rozvažný (Novotný, 2016, s. 48-49).

Směrné účtové osnovy vydává ministerstvo financí. Směrná účtová osnova pro podnikatele je rozdělena do deseti tříd od 0 do 9. Třídy jsou dále děleny do jednotlivých účetních skupin. Obsah jednotlivých tříd popisuje následující tabulka:

Tabulka 3 Rozdělení účtových tříd

0	Dlouhodobý majetek
1	Zásoby
2	Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
3	Zúčtovací vztahy
4	Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
5	Náklady
6	Výnosy
7	Závěrkové a podrozvahové účty
8 a 9	Vnitropodnikové účetnictví

Zdroj: vlastní zpracování na základě (Mrkosová, 2014, s. 47)

Dle seznamu povinně stanovených účtových tříd a skupin si dále účetní jednotka sestaví své syntetické a analytické účty (Štohl, 2011, s. 123).

Princip podvojnosti a účetní zápisy

Účetní případy fungují na **principu podvojnosti**. Tento princip zaručí, že se daná operace vždy promítne na dvou účtech – na straně Má dáti na jednom účtu a na straně Dal na účtu druhém (Mrkosová, 2014, s. 51).

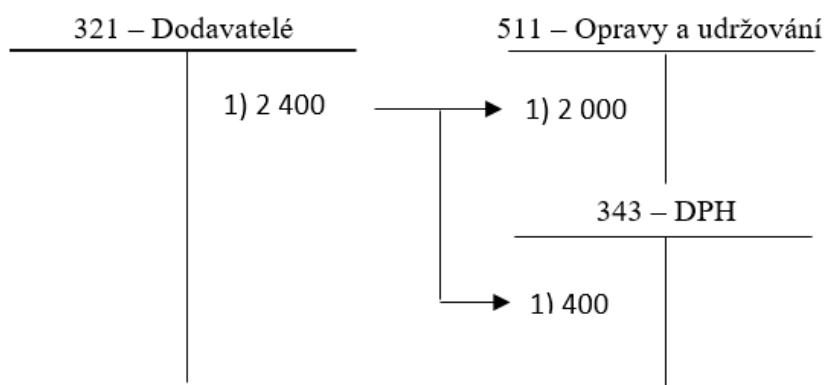
Účetní zápis slouží k identifikaci hospodářské operace. Účetní případy jsou zaznamenávány prostřednictvím účetního zápisu souvztažně na dva příslušné účty.

Dle § 12 odst. 2 ZOÚ: „Účetní jednotky jsou povinny provádět účetní zápisy průběžně v účetním období po vyhotovení účetního dokladu takovým způsobem, který neohrozí splnění požadavků rovněž jiných právních předpisů. K účetnímu zápisu musí být připojen podpisový záznam osoby odpovědné za jeho provedení, není-li shodný s podpisovým záznamem osoby odpovědné za zaúčtování účetního případu“ (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, b.r.).

Dle složitosti může být účetní zápis jednoduchý nebo složený. Při jednoduchém zápisu se stejná částka zaúčtuje pouze na dva účty. V případě složeného zápisu je při zachování podvojnosti částka rozúčtována mezi více účty.

Obrázek 1 Ukázka složeného účetního zápisu

Příklad složeného účetního zápisu (DPH při nákupu)

Zdroj: vlastní zpracování

Účetní knihy

Podnikatelské subjekty vedou záznamy o účetnictví do následujících knih:

- deník
- hlavní kniha
- knihy analytických účtů
- knihy podrozvahových účtů (Novotný, 2016, s. 53).

Deník slouží k zaznamenávání operací z chronologického hlediska. Zajišťuje průkaznost účetních údajů podloženou doklady. Veškeré operace v deníku jsou přípravou pro zaúčtování do hlavní knihy. Představuje spojující článek mezi doklady a hlavní knihou a plní také kontrolní funkci z hlediska úhrnu peněžních částek za určité období (Novotný, 2016, s. 53). Zápis do účetního deníku obsahuje účtovací předpis ve tvaru – Má dáti / Dal.

Hlavní kniha obsahuje účetní zápisy též chronologicky seřazené, ale navíc i uspořádané z věcného hlediska (Novotný, 2016, s. 53). Kniha obsahuje soubor všech syntetických účtů používaných účetní jednotkou. Podává informace o stavu složek aktiv, pasiv, nákladů a výnosů (Štohl, 2011, s. 132).

Dle Štohla (2011, s. 132) i Novotného (2016, s. 53) musí hlavní kniha obsahovat minimálně tyto údaje:

- a) zůstatky účtů ke dni, k němuž se otevírá účetní kniha
- b) souhrnné obraty strany Má Dáti a Dal účtů, nejvýše za kalendářní měsíc
- c) zůstatky účtů ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka

Kniha analytických účtů vede účetní zápisy uspořádané z věcného hlediska stejně jako hlavní kniha, ale obsahuje navíc i podrobnější, analytické členění syntetických účtů (Novotný, 2016, s. 54).

Příklad: Účetní jednotka používá účet 321100 – 321 syntetický účet dodavatelé, 100 analytický účet dodavatele A.

Kniha podrozvahových účtů slouží k zapisování účetních případů, které nelze účtovat na běžné rozvahové účty (Novotný, 2016, s. 54). Konkrétní příklady podrozvahových účtů byly uvedeny v podkapitole rozdělení účtů.

3.2.4 Doklady

Účetní doklad je nezbytný pro dokumentaci hospodářských operací a zajišťuje tím průkaznost záznamů účetnictví.

Podle obsahu můžeme účetní doklady rozdělit na:

- externí – veškeré doklady mezi účetní jednotkou a jejím okolím (faktury vystavené, faktury přijaté)
- interní – doklady, které se vztahují výhradně k účetním případům uvnitř podniku (skladová příjemka, skladová výdejka)

Podle počtu zaznamenaných případů dělíme doklady na:

- jednotlivé – doklad zachycuje pouze jednu hospodářskou operaci
- sběrné – souhrn více dokladů se stejnorodou hospodářskou operací, které jsou zaúčtovány jednotně (maximálně však za období jednoho měsíce) (Štohl, 2011, s. 13).

Povinné náležitosti účetního dokladu upravuje zákon o účetnictví. Náležitosti účetního dokladu se shodují s požadavky na doklady daňové, popsané v podkapitole 3.1.6. Doklady. Liší se pouze tím, že u dokladu účetního musí být uveden podpisový záznam, jak osoby odpovědné za účetní případ, tak osoby odpovědné za zaúčtování (Novotný, 2016, s. 57).

Archivace účetních záznamů je upravena v § 31 ZOÚ. Zákon určuje dobu úschovy pro účetní závěrku a výroční zprávu na 10 let. Účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh a přehledy je nutno uschovat po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, b.r.).

V případě, že je účetní jednotka plátcem DPH, musí archivovat daňové doklady po dobu 10 let. Jak je uvedeno v § 35 zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty (Novotný, 2016, s. 61).

3.2.5 Účetní závěrka

Sestavení samotné účetní závěrky předchází soubor účetních operací a kroků, který se nazývá **účetní uzávěrka**. Během účetní uzávěrky se provádí kontrola správnosti zaúčtování účetních případů vztahujících se k účetnímu období, výpočet daně z příjmů a uzavření rozvahových a výsledkových účtů na účty závěrkové (Dušek, 2005, s. 15).

Účetní závěrka je posledním úkonem končícího účetního období a jejím výstupem je zobrazení poctivého obrazu o účetnictví a finanční situaci účetní jednotky. Na jejím základě činí účetní jednotka ekonomické rozhodnutí do budoucna. Formální i obsahová stránka závěrky je upravena v zákoně o účetnictví (Novotný, 2016, s. 179-180). Dílčí náležitosti účetní závěrky jsou stanoveny v ZOÚ v § 18 odst. 1 písm. a), b), c), tvoří je:

- rozvaha (bilance)
- výkaz zisku a ztráty (výsledovka)
- příloha (vysvětlující a doplňující informace uvedené ve výše uvedených výkazech) (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, b.r.).

Příloha poskytuje informace o použití účetních metod, peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Některé kategorie účetních jednotek mohou sestavit účetní závěrku ve zkráceném rozsahu (Novotný, 2016, s. 180).

O rozsahu účetní závěrky hovoří § 18 odst. 4 ZOÚ takto: „Účetní jednotky sestavují účetní závěrku v **plném** nebo **zkráceném** rozsahu. Nestanoví-li tento zákon jinak, ve zkráceném rozsahu mohou sestavit účetní závěrku účetní jednotky, které nejsou povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem“ (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, b.r.).

3.3 Přejít z daňové evidence na účetnictví

Uskutečnění přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví může nastat ze dvou důvodů. Prvním je dobrovolné rozhodnutí podnikatele. Nejčastějším důvodem pro dobrovolný přechod je fakt, že účetnictví podává ucelenější obraz o hospodaření účetní jednotky.

Druhým případem je situace, kdy podnikatel (fyzická osoba) splňuje podmínky uložené zákonem, a tudíž je přechod z jednoho systému do druhého jeho povinností.

Fyzická osoba se stane účetní jednotkou v případech, které jsou vymezeny v § 1 odst. 2 ZOÚ a stane se tak zejména v těchto konkrétních situacích:

1. pokud je fyzická osoba jako podnikatel zapsána v obchodním rejstříku
2. pokud její obrat za bezprostředně předcházející kalendářní rok přesáhl částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku
3. pokud fyzická osoba vede účetnictví na základě svého rozhodnutí
4. v případě fyzické osoby, která je účastníkem sdružení, ve kterém je alespoň jeden účastník účetní jednotkou
5. pokud fyzické osobě povinnost vést účetnictví ukládá zvláštní právní předpis (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, b.r.).

Tabulka 4 Znázornění časové posloupnosti při překročení obratu 25 mil. Kč

1. rok	2. rok	3. rok
Dosažení obratu vyššího než 25 mil. Kč	Transformace na účetní jednotku	Změna daňové evidence na účetnictví

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.1 Obecné principy přechodu, převodový můstek

Aby mohl podnikatel přejít z daňové evidence na vedení účetnictví, musí být splněny některé základní kroky, a to:

1. rozhodnutí fyzické osoby o dobrovolném vedení účetnictví nebo obeznámení fyzické osoby s povinností o přechodu z hlediska právních předpisů
2. provedení inventarizace majetku a závazků – zjištění skutečného stavu majetku a závazků
3. shromáždění dodatečných informací o dosavadních skutečnostech
4. sestavení převodového můstku.

Převodový můstek slouží pro překlenutí se z jednoho účetního systému do systému druhého. Napomáhá kontrole správnosti převodu daňové evidence na účetnictví prostřednictvím účtování na stranách Má dáti/Dal. Uvádí se zde také dopad do daňového základu.

3.3.2 Podmínky přechodu z účetního hlediska

Jednotlivé kroky přechodu z daňové evidence na účetnictví je řešeno v Prováděcí vyhlášce k podvojnému účetnictví č. 500/2002 Sb., konkrétně v § 61b.

V § 61b Metoda přechodu z daňové evidence na účetnictví je uvedeno:

„(1) Fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci, které se staly účetní jednotkou podle § 1 odst. 2 písm. d) až h) zákona, zjistí v záznamech daňové evidence stavy jednotlivých složek majetku a dluhů, případně rezerv, oceňovacích rozdílů k úplatně nabytému majetku a u finančního leasingu neuplatněnou část výdajů ke dni předcházejícímu první den účetního období, v němž jim vznikla povinnost podle § 4 odst. 2 až 7 zákona.

(2) Jednotlivé složky majetku a dluhů se ocení podle § 24 a § 25 zákona. U dlouhodobého odpisovaného nehmotného a hmotného majetku účetní jednotky sestaví odpisové plány podle § 28 odst. 6 zákona. Stav oprávek je dán součtem odpisů, které by byly účtovány podle odpisového plánu za dobu používání do okamžiku přechodu z daňové evidence na účetnictví.

(3) Stavy jednotlivých složek majetku a dluhů, rezerv, oceňovacích rozdílů k úplatně nabytému majetku podle odstavce 1 se převedou k prvnímu dni účetního období jako počáteční zůstatky příslušných rozvahových účtů; neuplatněná část výdajů u finančního leasingu se uvede jako počáteční zůstatek účtu určeného k zachycení nákladů příštích období v účtové skupině 38.

(4) Rozdíl mezi součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů aktiv a mezi součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů pasiv se uvede na účet v účtové skupině 49, a to v závislosti na povaze zjištěného rozdílu (+/-) jako zůstatek aktivní nebo pasivní“ (Vyhláška č. 500/2002 Sb.).

3.3.3 Podmínky přechodu z daňového hlediska, daňový dopad

Daňovou problematiku přechodu upravuje příloha č. 3 k zákonu o daních z příjmů a § 23 odst. 14 ZDP (Dvořáková, 2016, s. 259).

V případech dobrovolného i zákonem stanoveného přechodu podnikatele na vedení účetnictví dochází k úpravě základu daně (Dvořáková, 2016, s. 259). Upravuje se v roce zahájení účetní činnosti a provádí se dle přílohy č. 3 k ZDP:

1. **zvýšení základu daně** o hodnotu zásob, cenin, poskytnutých záloh (kromě záloh na hmotný majetek) a hodnotu pohledávek (které by byly při uhrazení zdanitelným příjmem)
2. **snížení základu daně** o hodnotu přijatých záloh a hodnotu dluhů, které by při zaplacení byly výdajem na zajištění a udržení příjmů (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Ve většině případů dochází k negativnímu daňovému dopadu. Ten lze rozložit na základě § 23 odst. 14 ZDP. Zákon umožňuje dodanění zásob a pohledávek, evidovaných v době zahájení účetnictví, rozložit do libovolných 9 – ti zdaňovacích období. Druhou možností je zdanit vše jednorázově při zahájení vedení účetnictví. V případě, že podnikatel ukončí svou činnost nebo přejde na paušální výdaje v tomto období 9 měsíců, musí jednorázově dodanit zbývající část (Dušek, 2016, s. 97).

4 Vlastní práce

V této části bakalářské práce je uveden modelový komplexní příklad mapující proces přechodu z daňové evidence na účetnictví. V příkladu jsou znázorněny jednotlivé kroky, které je nutné uskutečnit. Tyto kroky jsou již nastíněny v teoretické části práce a nyní budou převedeny do modelového příkladu. Dále bude řešena problematika daňového zatížení podnikatele a budou uvedeny návrhy na optimalizaci tohoto zatížení.

Podnikatelským subjektem je fyzická osoba, která provozuje zemědělskou prvovýrobu od roku 1993. Podnikání v zemědělství se řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Soukromý zemědělec získal oprávnění k podnikání na základě Osvědčení o zápisu do Evidence zemědělského podnikatele, které vydal Obecní úřad Běleč. Po novele zákona z roku 2004 bylo osvědčení vydáno Magistrátem města Kladna (odbor obecní živnostenský úřad). Podnikatel je od 1. 1. 1993 registrován jako plátce daně z přidané hodnoty. DIČ mu bylo přiděleno Finančním úřadem Kladno. Od zahájení činnosti vede podnikatel daňovou evidenci. Nyní se dobrovolně rozhodl k přechodu na podvojně účetnictví, které začne vést od 1. 1. 2016.

4.1 Uzavření daňové evidence

Před sestavením převodového můstku a otevřením účetních knih k 1. 1. 2016 je nutné provést inventarizaci majetku a závazků. Dále se provede uzavření deníku příjmů a výdajů.

4.1.1 Uzavření deníku příjmů a výdajů

Podnikatel k poslednímu dni zdaňovacího období provede uzavření deníku příjmů a výdajů. Uzavřením tohoto deníku jsou primárně zjištěny příjmy a výdaje, které ovlivňují základ daně a jsou následně použity pro vyměření základu daně z příjmů a sestavení daňového přiznání.

Zjištěné příjmy a výdaje podnikatele dle § 7 ZDP za období 1. 1. 2015 – 31. 12. 2015 jsou zachyceny v následující tabulce.

Tabulka 5 Přehled o příjmech a výdajích

Přehled o příjmech a výdajích (dle § 7 ZDP)			
Příjmy		Výdaje	
Prodej a jiné	16 891 607 Kč	Nákup	4 253 525 Kč
		Mzdy	1 411 675 Kč
		Pojistné	654 827 Kč
		Režie	5 797 504 Kč
Příjmy celkem	16 891 607 Kč	Výdaje celkem	12 117 531 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Při uzavření daňové evidence byly zaznamenány i příjmy a výdaje, které neovlivňují dílčí základ daně podle § 7 ZDP. Jedná se zejména o poskytnuté dary obcím, krajům a organizačním složkám státu, osobní vklady a výběry pro osobní spotřebu.

4.1.2 Zjištění stavu majetku a závazků

Při inventarizaci provedené k 31. 12. 2015 při přechodu z daňové evidence na účetnictví byly zjištěny skutečné stavy obchodního majetku a veškerých dluhů podnikatele. Hodnoty inventarizační soupisky jsou uvedeny v následující tabulce č. 6.

Tabulka 6 Přehled stavů majetku a závazků

Přehled o majetku a závazcích	
Hmotný dlouhodobý majetek	11 614 560 Kč
Peníze v hotovosti	15 980 Kč
Peníze na bankovních účtech	26 575 Kč
Zásoby	50 000 Kč
Pohledávky	5 919 715 Kč
Závazky	1 225 886 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Dále je zjištěna struktura jednotlivých položek majetku a závazků pro potřeby pozdějšího přiřazení na příslušné účty při sestavení převodového můstku.

Pro **dlouhodobý majetek** jsou sestaveny odpisové plány a vyčísleny odpisy od počátku používání majetku do okamžiku přechodu. Součet těchto odpisů udává hodnotu oprávek, které jsou uvedeny spolu s pořizovací cenou DHM v následující tabulce.

Tabulka 7 Struktura dlouhodobého hmotného majetku

Položka DHM	Částka v Kč
Porodna, výkrmna, vodovodní domek	
• pořizovací cena	3 053 413 Kč
• doposud daňově odepsáno	2 672 326 Kč
Inventář porodny, výkrmy a vodovodního domku	
• pořizovací cena	1 619 403 Kč
• doposud daňově odepsáno	0 Kč
Víceúčelový sklad obilí	
• pořizovací cena	1 913 410 Kč
• doposud daňově odepsáno	1 823 564 Kč
Inventář víceúčelového skladu obilí	
• pořizovací cena	2 099 992 Kč
• doposud daňově odepsáno	0 Kč
Sklad slámy	
• pořizovací cena	1 269 836 Kč
• doposud daňově odepsáno	787 301 Kč
Studna vrtaná	
• pořizovací cena	52 300 Kč
• doposud daňově odepsáno	22 899 Kč
Traktor Valta N 121	
• pořizovací cena	1 095 000 Kč
• doposud daňově odepsáno	1 095 000 Kč
Traktor Valtra T 182 Direct	
• pořizovací cena	2 279 889 Kč
• doposud daňově odepsáno	2 097 498 Kč
Osobní automobil Škoda	
• pořizovací cena	111 488 Kč
• doposud daňově odepsáno	84 731 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 8 Struktura dlouhodobého hmotného majetku – pokračování

Položka DHM	Částka v Kč
Podmítač Kverneland	
• pořizovací cena	860 000 Kč
• doposud daňově odepsáno	653 600 Kč
Traktor Valtra c052228	
• pořizovací cena	1 499 643 Kč
• doposud daňově odepsáno	779 815 Kč
Mulčovač	
• pořizovací cena	208 000 Kč
• doposud daňově odepsáno	124 800 Kč
Obraceč/shrnovač	
• pořizovací cena	94 000 Kč
• doposud daňově odepsáno	18 800 Kč
Osobní automobil Škoda Yeti	
• pořizovací cena	470 248 Kč
• doposud daňově odepsáno	51 728 Kč
Sklízecí mlátička CASE	
• pořizovací cena	6 500 000 Kč
• doposud daňově odepsáno	1 300 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pořizovací ceny dlouhodobého hmotného majetku budou převedeny na počáteční stavy příslušných účtů, a to na účet 021 – Stavby a 022 – Hmotné movité věci a jejich soubory. Tyto účty jsou zařazeny do účetní třídy 0 – Dlouhodobý majetek. Hodnoty daňových odpisů budou do účetnictví převedeny jako hodnota opravek na příslušné oprávkové účty 081 – Oprávky ke stavbám a 082 – Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům.

Struktura zásob:

- výrobky 50 000 Kč

Zásoba vlastních výrobků bude po převodu do účetnictví zařazena do účetní třídy 1 – Zásoby na účet 123 – Výrobky.

Struktura pohledávek:

- pohledávky z obchodního styku 5 919 715 Kč včetně DPH

Pohledávky z obchodního styku budou zařazeny do účtové třídy 3 – Zúčtovací vztahy a převedeny na účet 311 – Odběratelé.

Struktura závazků:

- závazky z obchodního styku 1 098 784 Kč včetně DPH
- mzdové závazky vůči zaměstnancům (mzdy za prosinec 2015) 87 654 Kč
- závazky vůči OSSZ a ZP (za zaměstnance) 39 448 Kč

Závazky z obchodního styku budou zařazeny do účtové třídy 3 – Zúčtovací vztahy a převedeny na účet 321 – Dodavatelé. Závazky vůči zaměstnancům budou zařazeny na účet 331 – Zaměstnanci. Závazky vůči OSSZ a ZP se převedou na účet 336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění.

Pro pozdější potřeby stanovení položek, které zvyšují nebo snižují základ daně, je nutné uvést částky bez DPH. V ilustrativním příkladu se tato problematika týká pohledávek z obchodního styku a závazků z obchodního styku. V následujících krocích bude vyčíslena hodnota DPH u jednotlivých položek. Dále bude zjištěno, zda má podnikatel daňovou povinnost vůči státnímu rozpočtu nebo bude mít nárok na nadměrný odpočet.

Tabulka 9 Výpočet DPH z pohledávek

Pohledávky z obchodního styku	
celková částka	5 919 715 Kč
z toho DPH v základní sazbě 21%	168 000 Kč
z toho DPH ve snížené sazbě 15%	79 534 Kč
DPH celkem	247 534 Kč
částka bez DPH	5 672 181 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Vyčíslená daň z připadané hodnoty v tabulce č. 9 je v poměru s celkovou částkou pohledávek nízká. Důvodem je přenesená daňová povinnost. Podstatou přenesené daňové

povinnosti je, že při prodeji zboží nebo poskytnutí služeb nepřiznává DPH prodejce, ale odběratel.

Tabulka 10 Výpočet DPH ze závazků

Závazky z obchodního styku	
Celková částka (Kč)	1 098 784 Kč
z toho DPH v základní sazbě 21%	142 211 Kč
z toho DPH ve snížené sazbě 15%	37 578 Kč
DPH celkem	179 789 Kč
částka bez DPH	918 995 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 11 Výpočet DPH

Daň z přidané hodnoty		
	MD	D
Pohledávky z obchodního styku		247 534 Kč
Závazky z obchodního styku	179 789 Kč	
Rozdíl		67 745 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 11 je zřejmý zůstatek účtu na straně Dal. Pro podnikatele to znamená daňovou povinnost vůči finančnímu úřadu.

4.2 Sestavení účtového rozvrhu

Pro potřeby přechodu na účetnictví je nutné vytvoření účtového rozvrhu. Účtový rozvrh je sestavován v souladu s přílohou č. 4 k vyhlášce č. 500/2002 Sb. Účtové třídy a skupiny jsou závazné. Podnikatel si dle závazných účtových skupin uspořádá své syntetické a popřípadě i analytické účty.

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

02 – Dlouhodobý hmotný majetek – odpisovaný

021 – Stavby

022 – Hmotné movité věci a jejich soubory

08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

081 – Oprávky ke stavbám

082 – Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům

Účtová třída 1 – Zásoby

12 – Zásoby vlastní činnosti

123 - Výrobky

Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky

21 – Peněžní prostředky v pokladně

211 – Pokladna

22 – Peněžní prostředky na účtech

221 – Peněžní prostředky na účtech

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

31 – Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)

311 – Odběratelé (Pohledávky z obchodních vztahů)

32 – Závazky (krátkodobé)

321 – Dodavatelé (Dluhy z obchodních vztahů)

33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

331 – Zaměstnanci

336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

34 – Zúčtování daní a dotací

343 – Daň z přidané hodnoty

Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

49 – Individuální podnikatel

491 – Účet individuálního podnikatele

Účtová třída 7 – Závěrkové a podrozvahové účty

70 – Účty rozvažné

701 – Počáteční účet rozvažný

4.3 Sestavení převodového můstku

Po sestavení inventarizační soupisky, zjištění částek dílčích položek a vytvoření účtového rozvrhu následuje sestavení převodového můstku. Princip spočívá v přiřazení veškerého majetku a závazků podnikatele na příslušné účty podvojného účetnictví. V posledním sloupci tabulky je uvedeno, zda má položka vliv na základ daně či nikoliv.

Tabulka 12 Převodový můstek

Položka	Účet	Částka	Vliv na základ daně
DHM – budovy a studna	021 – Stavby (A)	10 008 354 Kč	ne
Oprávkky k DHM – budovy a studna	081 – Oprávkky ke stavbám (A)	-5 306 090 Kč	ne
DHM – stroje	022 – Hmotné movité věci a jejich soubory (A)	13 118 268 Kč	ne
Oprávkky v DHM – stroje	082 – Oprávkky k hmotným movitým věcem a jejich souborům (A)	-6 205 972 Kč	ne
Zásoby	123 - Výrobky (A)	50 000 Kč	zvýšení
Peníze v hotovosti	211 – Pokladna (A)	15 980 Kč	ne
Peníze na bankovních účtech	221 – Peněžní prostředky na účtech (A)	26 575 Kč	ne
Pohledávky	311 – Odběratelé (A)	5 919 715 Kč	zvýšení
Závazky	321 – Dodavatelé (P)	1 098 784 Kč	snížení
Závazky vůči zaměstnancům	331 – Zaměstnanci (P)	87 654 Kč	snížení
Závazky vůči OSSZ a ZP	336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění (P)	39 448 Kč	snížení
DPH	343 – Daň z přidané hodnoty (P)	67 745 Kč	ne

Zdroj: vlastní zpracování

K převodovému můstku se vyhotoví protokol o převodu a doloží se prohlášení účetní jednotky a osob zodpovědných za správný převod. Správnost převodu je klíčová k zjištění počátečních stavů rozvahových účtů.

4.4 Otevření účetních knih

Otevření účetních knih je uskutečněno prostřednictvím účtu 701 – Počáteční účet rozvahový a příslušného aktivního nebo pasivního účtu na základě principu souvztažnosti. V následující tabulce je provedena předkontace otevření účetních knih k 1. 1. 2016.

Tabulka 13 Otevření účetních knih a vyčíslení počátečních stavů účtů

	Název účtu	Částka (počáteční stav)	MD	D
1.	021 - Stavby	10 008 354 Kč	021	701
2.	081 - Oprávky ke stavbám	5 306 090 Kč	701	081
3.	022 - Hmotné movité věci a jejich soubory	13 118 268 Kč	022	701
4.	082 - Oprávky k HMOV	6 205 972 Kč	701	082
5.	123 - Výrobky	50 000 Kč	123	701
6.	211 – Pokladna	15 980 Kč	211	701
7.	221 – Peněžní prostředky na účtech	26 575 Kč	221	701
8.	311 – Odběratelé	5 919 715 Kč	311	701
9.	321 – Dodavatelé	1 098 784 Kč	701	321
10.	331 - Zaměstnanci	87 654 Kč	701	331
11.	336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	39 448 Kč	701	336
12.	DPH	67 745 Kč	701	343
13.	Účet individuálního podnikatele	16 333 199 Kč	701	491

Zdroj: vlastní zpracování

Po otevření účetních knih a dorovnání aktiv a pasiv zůstává účet 701 nulový.

4.4.1 Kalkulace účtu individuálního podnikatele

Na základě bilančního principu platí, že aktiva a pasiva se rovnají. Aby byl tento princip na začátku účetního období dodržen, musí být vyčíslena hodnota účtu 491 – Účet individuálního podnikatele. Hodnota je zjištěna tak, že se provede součet aktivních účtů a součet pasivních účtů a z výsledků se provede rozdíl. Výsledek kalkulace je hodnotou účtu 491, který je uveden na posledním řádku tabulky č. 13.

Tabulka 14 Kalkulace účtu 491 - Účet individuálního podnikatele

Aktiva celkem	17 626 830 Kč
Pasiva celkem	1 293 631 Kč
Výsledný rozdíl	16 333 199 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Počáteční rozvaha

Po sestavení převodového můstku a kalkulaci Účtu individuálního podnikatele se provede sestavení zahajovací rozvahy. Rozvaha je vyhotovena kde dni zahájení vedení účetnictví.

Tabulka 15 Rozvaha k 1. 1. 2016

Aktiva	Kč	Pasiva	Kč
Dlouhodobý majetek celkem	11 614 560	Vlastní kapitál celkem	16 333 199
Stavby	10 008 354	Účet individuálního podnikatele	16 333 199
Oprávky ke stavbám	-5 306 090	Cizí zdroje celkem	1 293 631
Hmotné movitě věci a jejich soubory	13 118 268	Závazky z obchodního styku (Dodavatelé)	1 098 784
Oprávky k HMV	-6 205 972	Závazky k zaměstnancům	87 654
Oběžná aktiva celkem	6 012 270	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	39 448
Výrobky	50 000	Stát – daňové závazky a dotace (DPH)	67 745
Pohledávky z obchodního styku (Odběratelé)	5 919 715		
Pokladna	15 980		
Peněžní prostředky na účtech	26 575		
Aktiva celkem	17 626 830	Aktiva celkem	17 626 830

Zdroj: vlastní zpracování

Rozvaha je pro účely příkladu sestavena ve zjednodušené formě. Ze zahajovací rozvahy vyplývá dodržení principu souvztažnosti, kdy celková hodnota aktiv a pasiv se rovná.

4.6 Dopady do základu daně a výpočet daňové povinnosti

Při přechodu z daňové evidence na účetnictví dochází k úpravám základu daně podle souladu s Přílohou č. 3 k zákonu č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Úpravy se provádějí ve zdaňovacím období, ve kterém je zahájeno vedení účetnictví. V případě tohoto příkladu je to rok 2016. Důležitá je skutečnost, že úprava daňového základu slouží pouze pro účely daňového přiznání a není spojena s účetními operacemi.

V roce 2016 byly prováděny účetní operace, které měly vliv na výsledek hospodaření. Základ daně vyplývající z výsledku hospodaření byl vypočten rozdílem výnosů a nákladů ve výši 493 541 Kč.

Jak již bylo naznačeno v převodovém můstku, neupravený základ daně se zvýší o hodnotu:

- zásob
- pohledávek

A sníží se o hodnotu:

- závazků.

Optimální způsob zahrnutí hodnoty zásob a hodnoty pohledávek do základu daně si může podnikatel zvolit. Dle § 23 odst. 14 zákona o daních z příjmů má na výběr ze dvou možností, a to:

- **jednorázově** v roce zahájení účetnictví, nebo
- **postupně**, rozdělením do následujících devíti zdaňovacích období od počátku vedení účetnictví.

V případě rozhodnutí pro jednorázové zahrnutí hodnoty zásob a pohledávek, bude částka 493 541 Kč upravena o položky zvyšující základ daně a položky snižující základ daně. Hodnota závazků i pohledávek je uvedena bez DPH.

Tabulka 16 Dopad do daňového základu

	Zvýšení základu daně (Kč)	Snížení základu daně (Kč)
Zásoby	50 000	
Pohledávky	5 672 181	
Závazky z obchodního styku		918 995
Závazky vůči zaměstnancům		87 654
Závazky vůči OSSZ a ZP		39 448
Částka celkem	5 722 181	1 046 097

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočet: 493 541 + 5 722 181 – 1 046 097 = 5 169 625 Kč

Upravený základ daně činí 5 169 625 Kč. Po jeho vyčíslení následuje zaokrouhlení na celé stokoruny dolů, tedy 5 169 600 Kč. Dále je vypočtena samotná daň z příjmů, jejíž sazba je pro fyzické osoby 15% dle ZDP.

Výpočet: 5 169 600 * 0,15 = 775 440 Kč.

Při zvolení jednorázové platby daně z příjmů bude daňová povinnost činit 775 440 Kč. Pro zjednodušení příkladu je brána v úvahu pouze daň před slevami a bez průběžných plateb záloh na daň.

Druhou možností je zmíněné rozložení hodnot zásob a pohledávek do devíti po sobě jdoucích zdaňovacích období. V tomto případě by byl základ daně upraven následovně:

Tabulka 17 Výpočet rozložení daňového dopadu

Zvýšení základu daně o:	5 722 181 Kč
Snížení základu daně o:	1 046 097 Kč
Výsledný rozdíl (hodnota navyšující ZD):	4 676 084 Kč
1/9 z 4 676 084 Kč:	519 565 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Po dobu devíti po sobě jdoucích zdaňovacích období bude základ daně navýšen o hodnotu 519 565 Kč. Upravený základ daně bude tedy v prvním roce zdanění (r. 2016) vypadat následovně: **493 541 + 519 565 = 1 013 106 Kč**. Upravený základ se zaokrouhlí na celé stokoruny dolů, tedy 1 013 100 Kč a vypočítá se daň z příjmů.

Výpočet: $1\,013\,100 * 0,15 = 151\,965$ Kč.

Daňová povinnost činí v tomto případě 151 965 Kč. V příkladu je popsán postup v případě navýšení základu daně o konstantní částku po dobu devíti období. Podnikatel ale nemusí zvyšovat nutně o 1/9 hodnoty každý rok. Může si rozložení libovolně přizpůsobit.

4.7 Optimalizace daňového dopadu z hlediska rizikových oblastí vedení účetní evidence

Skutečnosti popsané v předchozí kapitole ovlivní základ daně až v období, kdy bude vedeno prvním rokem účetnictví, ale pro podnikatele je důležité brát tuto skutečnost v úvahu již při uzavírání daňové evidence. V praktickém příkladu byly uvedeny klíčové položky, které významně ovlivňují rozsah daňového zatížení podnikatele. V této kapitole budou objasněny důvody, proč jimi dochází k ovlivnění základu daně a jsou uvedeny možnosti, kterými lze negativní daňový dopad optimalizovat.

Pohledávky i zásoby zvyšují daňový základ při přechodu. Je to zapříčiněno skutečností, že zatímco v daňové evidenci jsou rozhodující příjmy a výdaje (okamžik zaplacení určité operace), účetnictví sleduje náklady a výnosy (okamžik provedení určité operace). Pokud podnikatel vede daňovou evidenci a vystaví fakturu, vznikne mu pohledávka, kterou eviduje v knize pohledávek. Nevzniká tím žádný příjem peněžních prostředků, tudíž částka za fakturu nevstupuje do základu daně. V dalším zdaňovacím období se podnikatel stane účetní jednotkou a vede účetnictví. Pokud by v tomto období došlo k uhrazení zmíněné pohledávky, účtovalo by se následovně: 221/311. Uhrazení faktury na běžný účet, popřípadě do pokladny a snížení pohledávek vůči odběratelům. Nedošlo by k promítnutí výnosu do účetnictví a pohledávka by znovu nevstoupila do základu daně. Pohledávka ty tedy nebyla vůbec zdaněna. Taková skutečnost je v rozporu se zákonem. Proto je nutné vzniklé pohledávky řádně zaznamenávat, dlužníky urgovat a případně přistoupit k jejich vymáhání.

Zásoby jsou v daňové evidenci promítnuty do výdajů při jejich zaplacení. V účetnictví jsou nákladem pouze fyzicky vyskladněné zásoby. Pokud podnikatel skladuje určité zásoby, doporučuje se, aby byly při přechodu zredukovány na nezbytné minimum. Jejich přebytek, který by navyšoval základ daně, je vhodné spotřebovat nebo prodat. Ke zvýšení daňového základu dochází také prostřednictvím poskytnutých záloh na zásoby.

Závazky naopak snižují daňový základ. Pokud podnikatel vede daňovou evidenci a přijme fakturu, vznikne mu závazek, který eviduje v knize závazků. Nevzniká tím žádný výdaj peněžních prostředků, tudíž částka za fakturu nevstupuje do základu daně. V případě úhrady faktury během vedení účetnictví by bylo účtováno: 321/221. Došlo by ke snížení hodnoty závazků, ale nevznikl by náklad. Podnikatel by se tímto způsobem připravil o možnost snížení daňového základu o hodnotu tohoto závazku. Hodnota závazků má tedy pro podnikatele pozitivní vliv na daňový základ a není v jeho zájmu tuto hodnotu snižovat.

Na snížení daňového základu mají dále vliv přijaté provozní zálohy, mzdové závazky vůči zaměstnancům, závazky vůči OSSZ a ZP a silniční daň.

Na daňový základ nemá vliv dlouhodobý majetek, přijaté úvěry nebo finanční leasing. Podnikatel může investovat do pozemků, budov nebo strojů. Může čerpat úvěr nebo si pronajmout majetek na leasing.

5 Závěr

Předložená bakalářská práce obsahuje metodický postup přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví.

Na základě obecné databáze sestavené pomocí kompilace zákonných předpisů a dostupné odborné literatury byly vyznačeny rizikové oblasti evidence, které při přechodu ovlivňují daňový základ účetní jednotky. V teoretické části bakalářské práce byly charakterizovány pojmy daňová evidence a účetnictví. U obou systémů byla vymezena jejich právní úprava, předmět evidence, využívané metodické prvky, podstata fungování a forma vedení. Z charakteristiky daňové evidence a účetnictví vyplynul klíčový rozdíl a to takový, že daňová evidence je vedena na principu peněžních toků a účetnictví funguje na akruálním principu. Při daňové evidenci se základ daně stanoví rozdílem mezi příjmy a výdaji, zatímco u vedení účetnictví je to rozdílem mezi výnosy a náklady.

Jednotlivé oblasti byly analyzovány z pohledu účetní evidence a pomocí dedukce navrženy možnosti optimalizace jejich vlivu na daňovou povinnost účetní jednotky.

Výstup bakalářské práce může sloužit jako metodická pomůcka pro podnikatele při optimalizaci daňového základu přechodu z daňové evidence na vedení podvojného účetnictví.

6 Seznam použitých zdrojů

DUŠEK, Jiří, 2005. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech: snadno a rychle*. 7. vyd. Praha: Grada, 208 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024754178.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK, 2015. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 12. vyd. Praha: Grada, 135 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024754369.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK, 2016. *Daňová evidence podnikatelů 2016*. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0035-4.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, 2016. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2016*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 327 s. ISBN 978-80-7552-035-7.

KUČERA, Petr, 2016. Paušální výdaje pro roky 2014 až 2016. In: *Jednoduché účetnictví* [online]. [cit. 2016-07-01]. Dostupné z: <http://ucto2000.cz/UCTOINFO/pk1603.htm>

MERITUM, , 2015. *Daň z příjmů 2015*. 12. vyd. Praha: ASPI, 600 s. Meritum (ASPI). ISBN 9788074787379.

MRKOSOVÁ, Jitka, 2014. *Účetnictví 2014: učebnice pro SŠ a VOŠ* [online]. 1. vyd. Brno: Edika [cit. 2016-08-12]. Daně a účetnictví (Edika). ISBN 978-80-266-0423-5. Dostupné z: <https://books.google.cz>

NOVOTNÝ, Pavel, Věra RUBÁKOVÁ a Pavel HROUDA, 2016. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2016*. 10. vyd. Praha: Grada Publishing, 200 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024758039.

PILÁTOVÁ, Jana, 2016. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ : daň z přidané hodnoty, daň silniční, daň z nemovitých věcí, sociální pojištění, zdravotní pojištění*. 11. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG. Daně, účetnictví (ANAG). ISBN 9788075540201.

ŠTOHL, Pavel, 2011. *Učebnice účetnictví 2011: pro střední školy a veřejnost*. 12., upr. vyd. Znojmo: Pavel Štohl. ISBN 978-80-87237-35-9.

Vyhláška č. 500/2002 Sb.: Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví, c1998-2016. *Business.center.cz* [online]. [cit. 2016-08-28]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, b.r. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Česká republika, ročník 1991, Částka 107, s. 2802-2810. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, c2007-2016. *Podnikatel.cz* [online]. [cit. 2016-06-30]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-586-1992-sb-o-danich-z-prijmu/>